

Elementi i kriteriji vrednovanja učenika u nastavi Povijesti u Gornjogradskoj gimnaziji za školsku godinu 2026./ 2027.

Nastavnici povijesti:

Ksenija Jurišić, Helena Mihok, Ivan Skoko, Filip Šćuric, Berislav Šepak

U procesu učenja i poučavanja Povijesti provode se tri pristupa vrednovanju:

- 1) **Vrednovanje za učenje:** jest poticanje i usmjeravanje učenja pravodobnim povratnim informacijama. Provodi se sustavnim i kontinuiranim praćenjem individualnih i skupnih aktivnosti učenika, ciljanim pitanjima i razgovorom s učenicima te pisanim kontrolnim i praktičnim vježbama poput korištenja slijepih karata, izrade jednostavnih povijesnih karata na zadanoj podlozi, lenti vremena, različitih grafičkih prikaza i mapa, popunjavanja slijepih karata, izrade osobne mape i slično. Važnu ulogu u vrednovanju za učenje imaju pravodobne i jasne povratne informacije.
- 2) **Vrednovanje kao učenje:** promatra se kao sastavni dio učenja, a provodi se postupcima koji obuhvaćaju samovrednovanje i samoprocjenu učenika, kao i učeničko vrednovanje i procjenu radova drugih učenika. U procesu vrednovanja kao učenja učenik procjenjuje vlastito razumijevanje i poznavanje različitih postupaka i metoda, vlastite radove i uspješnost njihova prezentiranja i drugo. Učenici mogu vrednovati učenje i rezultate ostalih učenika, posebno nakon prezentiranja različitih individualnih i skupnih radova.
- 3) **Vrednovanje naučenog:** provodi se najčešće nakon obrađene nastavne teme i rezultira ocjenom prema sljedećem kriteriju za pisane provjere:
0 - 49 % nedovoljan,
50 - 59 % dovoljan,
60 - 74 % dobar,
75 - 89 % vrlo dobar,
90 - 100 % odličan.

U nastavi Povijesti i pri ocjenjivanju učenika koriste se tri elementa vrednovanja kao rubrike u koje se unose ocjene u e-Dnevniku:

- 1) Činjenično znanje podrazumijeva temeljna povijesna znanja. Obuhvaća poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba te poznavanje temeljnih povijesnih pojmova i procesa.
- 2) Konceptualno znanje podrazumijeva sposobnost povijesnog mišljenja i temelji se na šest koncepata u nastavi Povijesti: vrijeme i prostor, uzrok i posljedica, kontinuitet i promjena, rad s povijesnim izvorima, povijesna perspektiva te usporedba i sučeljavanje.
- 3) Proceduralno znanje podrazumijeva sposobnost povijesnog istraživanja. Obuhvaća metode prikupljanja i obrade podataka, pisanje eseja i seminarskih radova te kreiranje prezentacija i plakata.

Elementi vrednovanja	Činjenično znanje	Konceptualno znanje	Proceduralno znanje
Odličan	S lakoćom i samostalno definira, razumije i koristi povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom.	Samostalno, točno i cjelovito povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Vrijeme i prostor – s lakoćom čita i koristi povijesni i geografski zemljovid, te smješta sadržaje u vrijeme i prostor. Uzroci i posljedice - samostalno određuje, objašnjava i analizira višestruke uzroke i posljedice Kontinuiteti i promjene – samostalno i točno objašnjava kontinuitete i promjene navodeći primjere. Rad s povijesnim izvorima – samostalno interpretira, analizira i vrednuje povijesne izvore, Povijesna perspektiva – uočava i ocjenjuje samostalno utjecaj prošlosti na sadašnjost te povijesne perspektive. Usporedba i sučeljavanje – samostalno uspoređuje i suprotstavlja različite ideje, vrijednosti, osobe, ponašanja te argumentirano iznosi i vrednuje svoj stav.	Samostalno i vrlo uspješno koristi metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Sistematično i logično analizira i interpretira izvore i dobivene podatke. Samostalno predstavlja svoje radove, pokazuje izvrsnu odgovornost, samostalnost i promišljenost pri uporabi tehnologije.

Vrlo dobar	Učenik razumije i definira povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom i primjenjuje i objašnjava sadržaje ali je ponekad potrebna samo djelomična pomoć nastavnika.	Uspoređuje, uočava i razumije povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Razumije značenje povijesnih izvora u proučavanju prošlosti te oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora. Uspoređuje i objašnjava kontinuitete i promjene u povijesti. Opisuje i uočava uzroke, povod i posljedice povijesnih događaja.	Poznaje, primjenjuje i razumije metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti.
Dobar	Poznaje i definira povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, služi se povijesnom terminologijom, ali stečeno znanje ne primjenjuje samostalno na primjerima te ne povezuje povijesne sadržaje.	Opisuje i uz djelomičnu pomoć nastavnika povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Dobro se snalazi na povijesnom zemljovidu te može odrediti vrijeme i prostor	Koristi metode, proceduru i tehniku u prikupljanju, obradi i sređivanju podataka ali uz pomoć nastavnika i vođenje.
Dovoljan	Djelomično poznaje povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, djelomično se i nepotpuno služi se povijesnom terminologijom	Djelomično povezuje povijesne sadržaje u okviru koncepata koji se koriste u nastavi povijesti. Loše se snalazi na povijesnom zemljovidu te djelomično smješta sadržaje u vrijeme i prostor. Određuje uzroke i posljedice samo uz pomoć i vođenje nastavnika.	Djelomično prepoznaje metode, procedure i tehnike u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti. Analizira i interpretira izvore i dobivene podatke jedino uz stalnu pomoć nastavnika. Uz pomoć nastavnika i bilježaka predstavlja svoje radove.
Nedovoljan	Ne može reproducirati, definirati, objasniti i ne razumije povijesne činjenice, datume i povijesne osobe, nesluži se povijesnom terminologijom.	Ne može povezivati nastavne sadržaje, ne može ih smjestiti u vrijeme i prostor. Ne može odrediti niti uzrok niti posljedicu kakvog događaja niti sam raditi na povijesnom izvoru.	Ne poznaje i ne zna se koristiti metodama, procedurom i tehnikama u prikupljanju, obradi, sređivanju i korištenju podataka dobivenih iz povijesnih izvora te u istraživanju prošlosti.

Ispravak pisane provjere znanja:

Ispravak pisane provjere znanja održava se prema dogovoru s predmetnim nastavnikom. Ako u dogovoreni termin učenik koji želi ispraviti ocjenu bude odsutan, moći će ispravljati ocjenu tek u sljedećem dogovorenom terminu. Preferira se ispravak ocjene usmenim odgovaranjem, no ako nastavnik želi omogućiti ispravak u pisanom obliku, može i taj oblik ispravljanja primijeniti.

Ukoliko učenik iz ispravka pisane provjere znanja dobije negativnu ocjenu, rezultat (ocjena) se unosi u rubriku, a ne piše se u bilješku. Ponovi li se negativan rezultat na sljedećem ispravku pisane provjere znanja, negativna se ocjena, kao i svaka naredna za istu pisanu provjeru, unosi u rubriku.

Na posljednjem nastavnom satu u školskoj godini nema pisanih provjera (ispravaka). Na posljednjem nastavnom satu moguća je samo usmena provjera znanja.

U pisanom ispitu može se učenik ocijeniti iz prva dva ili iz sva tri elementa. U tom slučaju proceduralno znanje se vrednuje analizom povijesnog izvora. Ocjene iz proceduralnog znanja mogu se steći i izradom prezentacije, istraživačkog rada, plakata i rješavanjem zadanih zadataka tijekom nastavnog sata

Vrednovanje zaključne ocjene:

Na kraju školske godine jedna negativna ocjena može ostati neispravljena. Ako se radi o ispitu koji nosi dvije ocjene, jedna od te dvije ocjene mora biti ispravljena, a jedna može ostati neispravljena.

Zaključna ocjena u pravilu proizlazi iz aritmetičke sredine upisanih ocjena. No moguće je ostvariti i rezultat drugačiji od aritmetičke sredine. Ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu može mu biti zaključena više ocjena od trenutnog prosjeka. Također ako je učenik učio i trudio se samo u prvom polugodištu, a u drugom polugodištu je znatno popustio, može mu biti zaključena niža ocjena od trenutnog prosjeka.

Ocjene se zaključuju javno na posljednjem nastavnom satu.